

Een wilde week op de markten? Misschien is dit wel het nieuwe normaal

17 maart 2023, door: Jeroen Groot

Volgens bronnen van The New York Times nam Greg Becker eind vorige week deel aan een webinar. Op dat moment werd al steeds duidelijker dat 'zijn' Silicon Valley Bank (SVB) in de problemen zat. Tegenover een onlinepubliek van honderden advocaten en investeerders hield de bestuursvoorzitter van de bank vol dat SVB voldoende liquide was. Becker maakte één voorbehoud: als mensen elkaar zouden vertellen dat SVB in problemen zat, zou dat een uitdaging opleveren.

Dat had hij beter niet kunnen doen, zegt Johan de Jong, gedragseconoom aan de Erasmus Universiteit. 'In de gedragseconomie heet dit het coördinatiespel. Mensen kijken naar wat anderen doen en passen hun gedrag aan. Iedereen weet dat een bank omvalt als maar genoeg mensen hun geld weghalen. En niemand wil te laat zijn, ook al zien ze geen andere, fundamentele problemen bij hun bank.'

Snelste bankrun ooit

Nog diezelfde donderdag haalden rekeninghouders voor \$42 mrd aan tegoeden weg bij SVB. Het is tot op heden de snelste bankrun ooit. Eén dag later was het einde van de bank als zelfstandig instituut officieel een feit. Analisten, commentatoren en financieel journalisten wezen al snel op de verschillen tussen SVB en de rest van de banksector. Daardoor zou het besmettingsgevaar minder groot zijn.

Nog geen week later ging Credit Suisse bijna kopje-onder. Ook hier werd in eerste instantie vooral op de verschillen tussen de Zwitserse bank en SVB gewezen, maar de run op de bank(aandelen) werd er niet minder om. Hier won het sentiment het opnieuw van de spreadsheets over de al dan niet vermeende solvabiliteit van de bank.

De onrust op de markten was deze week zelfs zo groot dat beleggers er serieus rekening mee hielden dat centrale banken de rente minder zullen verhogen dan eerder gedacht. De hogere rente wordt namelijk als medeoorzaak gezien van de bankenpaniek. De Europese Centrale Bank (ECB) hield donderdag echter vast aan de verwachte verhoging met 50 basispunten, maar of de rente nog verder omhoog gaat is een stuk onzekerder geworden. En daarmee het bestrijden van de inflatie.

Miljarden verdampt

Ondertussen is er ook voor miljarden aan beurswaarde verdampt. Hoe kon het vertrouwen in de banksector zo snel omslaan? Roelof Salomons, hoogleraar beleggingstheorie en vermogensbeheer aan de Rijksuniversiteit Groningen, heeft voor wat SVB betreft wel een idee: 'Dit was een bank met vooral mensen uit de techsector. Dat zijn ook vaak de mensen die in cryptomunten hebben belegd, en we hebben gezien wat daar is gebeurd'.

De cryptosector wordt geplaagd door sterk dalende koersen en schandalen, met de spectaculaire ondergang van cryptobeurs FTX als voorlopig dieptepunt. 'Het is goed mogelijk dat de mensen die veel geld kwijtraakten met crypto hun vertrouwen in het hele systeem hebben verloren', zegt Salomons. Maar dat betekent niet dat de ondergang van SVB alleen te wijten is aan getraumatiseerde rekeninghouders. 'Dit is op de eerste plaats een blunder van de bank. Hier heeft een risicomanager zitten slapen'.

Rente op tegoeden moet omhoog

Het Financieele Dagblad

En ook de dalende koersen van andere banken in Europa en de VS zijn volgens Salomons niet alleen het gevolg van emotie en beleggers en spaarders die de ene bankbalans niet van de andere kunnen onderscheiden. 'Bankaandelen hebben het heel goed gedaan tot nu toe dit jaar. Maar na SVB is het besef doorgedrongen dat er meer rente moet worden vergoed om je rekeninghouders aan je te binden. Dat zal per bank verschillen, maar gemiddeld genomen zet dat de winstgevendheid onder druk en dat zie je terug in de koers'.

Credit Suisse is inmiddels gered door de Zwitserse centrale bank, en voor de bank uit Silicon Valley geldt dat alle rekeninghouders hun geld terugkrijgen, ook de tegoeden die in eerste instantie niet gedekt werden door het Amerikaanse garantiestelsel. Vanuit het idee van het voorkomen van bankrups is het garanderen van tegoeden een goede zaak, stelt econoom De Jong. 'Het blijft alleen lastig om te bepalen waar de grens ligt. Je wilt ook niet dat mensen te veel risico gaan lopen, omdat de overheid uiteindelijk toch wel bijspringt.'

Bankrun is van alle tijden

De Jong stelt dat bankrups iets van alle tijden zijn en waarschijnlijk nooit helemaal uit te bannen. Er is geen bank die alle tegoeden van de rekeninghouders in de kluis heeft liggen, dus in theorie is elke bank kwetsbaar voor een bankrun. Sociale media en digitaal bankieren hebben wel de snelheid opgevoerd, maar het principe blijft hetzelfde. Het goede nieuws: de angst kan ook weer wegebben, blijkt uit economisch onderzoek. 'Het zou mij niet verbazen als het hier bij blijft, gezien alle ingrepen door centrale banken en overheden', zegt de econoom.

En zelfs als we nog wildere koersbewegingen krijgen, is dat op de keper beschouwd niet eens zo uitzonderlijk, meent hoogleraar Salomons. 'De huidige situatie op de markten is wellicht het echte normaal. Door de lage rente hebben we jarenlang relatieve rust gekend op de markten, maar dat wil niet zeggen dat dit de natuurlijke situatie is.'